

NORMA NR. 11/2016
privind metodologia utilizată pentru stabilirea valorii instrumentelor financiare
derivate atunci când un asigurător se află în procesul de rezoluție

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (2), art. 2 alin. (1) lit. a), b) și d), art. 3 alin. (1) lit. b), art. 6 alin. (2) și art. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 160 lit. i) din Legea nr. 246/2015 privind redresarea și rezoluția asigurătorilor,

în urma deliberărilor din ședința Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară din data de 27.01.2016,

Autoritatea de Supraveghere Financiară emite următoarea normă.

CAPITOLUL I

Obiect, domeniu de aplicare și definiții

Art. 1. – (1) Prezenta normă reglementează metodologia utilizată pentru stabilirea valorii instrumentelor financiare derivate atunci când un asigurător se află în procesul de rezoluție.

(2) Prezenta normă se aplică:

- a) asigurătorilor supuși rezoluției;
- b) auditorilor financiari;
- c) contrapărților relevante.

Art. 2. - (1) Termenii și expresiile utilizate în prezenta normă au semnificațiile prevăzute de:

- a) art. 2 din Legea nr. 246/2015 privind redresarea și rezoluția asigurătorilor;
- b) art. 2 din Legea nr. 297/2004 privind piața de capital, cu modificările și completările ulterioare, precum și de reglementările în aplicarea acesteia;
- c) art. 1 alin. (2) din Legea nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare..

(2) De asemenea, termenii de mai jos au următoarele semnificații:

1. *auditor financiar* – auditorul financiar prevăzut la art.55 din Legea nr. 246/2015;
2. *autoritate competentă* – autoritatea prevăzută la art. 2 pct. 13 din Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012, privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții;
3. *contract financiar derivat* – instrumentul financiar derivat prevăzut la art. 2 alin. (1) pct. 12 din Legea nr. 297/2004, cu modificările și completările ulterioare;
4. *contraparte relevantă* – entitate care este parte într-un contract financiar derivat încheiat cu un asigurător supus rezoluției, inclusiv o contraparte centrală prevăzută la art. 2 pct. 1 din Regulamentul (UE) nr. 648/2012 ;
5. *înlocuire rezonabilă* - tranzacție de înlocuire încheiată în condiții conforme cu practicile de piață curente și pentru care sunt depuse toate eforturile pentru a obține cele mai avantajoase condiții comerciale la momentul încheierii acesteia.

6. *reziliere anticipată* – încetarea valabilității unui contract financiar derivat înainte de data scadenței sau de data expirării acestuia;

7. *set de compensare* – grup de tranzacții între o instituție și o singură contraparte, care face obiectul unui acord de compensare bilaterală executoriu din punct de vedere juridic;

8. *tranzacții de înlocuire* – tranzacție cu un instrument financiar derivat care generează condiții și expuneri economice echivalente cu un contract financiar derivat asupra căruia s-a decis rezilierea anticipată.

CAPITOLUL II

Rezilierea anticipată a contractelor financiare derivate

SECȚIUNEA 1

Considerații generale

Art.3 - (1) Autoritatea de Supraveghere Financiară, denumită în continuare *A.S.F.*, în calitate de autoritate de rezoluție, își exercită competențele de reducere a valorii sau de conversie în raport cu o datorie a asigurătorului supus rezoluției care provine dintr-un instrument financiar derivat numai în momentul scadenței sau după rezilierea anticipată a contractelor financiare derivate.

(2) La intrarea în procedura de rezoluție, *A.S.F.*, în calitate de autoritate de rezoluție, poate rezilia anticipat orice contract financiar derivat încheiat de un asigurător supus rezoluției.

Art.4 - (1) Înainte de exercitarea competenței de reducere a valorii sau de conversie a datoriilor în instrumente de capital, *A.S.F.*, în calitate de autoritate de rezoluție, notifică decizia de reziliere anticipată a contractelor financiare derivate tuturor contrapărților din contractele financiare derivate ale asigurătorului aflat în rezoluție.

(2) Decizia de reziliere anticipată a contractelor financiare derivate poate să fie aplicată imediat sau la o dată ulterioară transmiterii notificării prevăzute la alin. (1).

(3) În decizia menționată la alin. (1), *A.S.F.*, în calitate de autoritate de rezoluție, specifică data și ora la care urmează să fie îndeplinite cerințele de la art. 7 alin (1), prin care contrapărțile din contractele financiare derivate furnizează dovezi referitoare la tranzacții comerciale la care se efectuează înlocuirea rezonabilă a contractelor financiare derivate supuse rezilierii anticipate.

(4) Fiecare contraparte relevantă trebuie să furnizeze *A.S.F.* un rezumat al tuturor tranzacțiilor de înlocuire, urmând ca *A.S.F.* să transmită auditorului financiar informațiile recepționate de la contrapărțile relevante.

SECȚIUNEA a 2- a

Evaluarea comparativă

Art. 5 - (1) Auditorul financiar trebuie să realizeze următoarele comparații:

a) valoarea pierderilor care ar fi generate de către contractele financiare derivate, obținută prin înmulțirea:

(i) ponderii obligațiilor care decurg din contractele financiare derivate, din toate obligațiile de același rang;

(ii) pierderilor totale preconizate a fi suportate de către toate pasivele de rang egal din contractele financiare derivate, inclusiv datorii rezultate din rezilierea anticipată a contractelor financiare derivate;

cu

b) valoarea depreciilor/pierderilor calculată pe baza evaluării costurilor, cheltuielilor sau a altor depreciări/pierderi care se așteaptă să fie înregistrate ca urmare a rezilierii anticipate a contractelor financiare derivate, obținută prin însumarea următoarelor elemente:

(i) riscul de majorare a creanțelor de reziliere ale contrapărții, creanțe care provin din costurile cu tranzacțiile de re-acoperire a riscului de poziție (re-hedging) estimate a fi suportate de către partenerul contractual, prin luarea în considerare a diferenței dintre prețurile cele mai bune cereri de cumpărare și oferte de vânzare în conformitate cu prevederile art. 7 alin. (2) lit. b);

(ii) costurile preconizate a fi suportate de asigurătorul supus rezoluției pentru identificarea oricărei tranzacții cu contracte financiare derivate considerate necesare, în scopul de a restabili situația de acoperire la riscul de poziție (hedging) pentru orice poziție deschisă sau pentru a menține un profil de risc acceptabil în conformitate cu strategia de rezoluție. Acest lucru poate fi realizat prin luarea în considerare a cerințelor de marjă inițială și a diferenței dintre prețurile celor mai bune cereri de cumpărare și oferte de vânzare pentru contractele financiare derivate;

(iii) orice reducere a valorii drepturilor care rezultă din rezilierea anticipată a contractelor financiare derivate, inclusiv orice depreciere/scădere a valorii rezultate din evaluări ale activelor suport sau alte active, care sunt legate de contractele financiare derivate, care sunt reziliate și orice impact asupra costurilor de finanțare sau asupra nivelului veniturilor;

(iv) orice alte sume suplimentare împotriva posibilelor efecte negative rezultate din rezilierea anticipată, cum ar fi erori sau litigii privind tranzacțiile sau în ceea ce privește restituirea garanțiilor.

(2) Comparațiile prevăzute la alin. (1) se vor efectua înainte de luarea oricărei decizii de a reziliere anticipată, ca parte a evaluării pentru fundamentarea deciziilor cu privire la măsurile de rezoluție.

CAPITOLUL III

Valoarea de reziliere anticipată

SECȚIUNEA 1

Considerații generale

Art. 6 - Auditorul financiar determină valoarea obligațiilor care decurg din contractele financiare derivate din cadrul unui set de compensare ca o valoare de reziliere anticipată calculată ca sumă între:

a) sumele neplătite, garanțiile sau alte sume datorate de asigurătorul supus rezoluției către contrapartea relevantă, mai puțin sumele neplătite, garanțiile și a altor sume datorate de către respectiva contraparte relevantă către asigurătorul supus rezoluției la data de reziliere a contractelor financiare derivate;

și

b) sumele care să acopere valoarea pierderilor sau a cheltuielilor suportate de contrapartea relevantă sau câștigurile realizate de aceasta din înlocuirea contractelor financiare derivate sau din obținerea de avantaje economice echivalente datorate

materializării clauzelor contractelor financiare derivate și a drepturilor aferente opțiunii părților în ceea ce privește rezilierea contractelor.

Art. 7 - (1) În cazul în care contrapartea relevantă a furnizat informații relevante, în termenul stabilit în conformitate cu art. 4 alin. (3), referitoare la tranzacțiile comerciale la care se efectuează înlocuirea rezonabilă a contractelor financiare derivate supuse rezilierii anticipate, auditorul financiar, pe baza informațiilor recepționate de ASF de la contrapărțile relevante și transmise acestuia, determină valoarea de reziliere anticipată la prețurile acestor tranzacții de înlocuire.

(2) În cazul în care contrapartea relevantă nu a furnizat documente, certificări sau evidențe asupra tranzacțiilor de înlocuire în termenul stabilit în conformitate cu art. 4 alin. (3) sau în cazul în care auditorul financiar concluzionează că aceste tranzacții nu au fost încheiate în termeni comerciali rezonabili, auditorul financiar determină valoarea de reziliere anticipată pe baza:

a) prețului mediu dintre cea mai bună ofertă de vânzare și cea mai bună cerere de cumpărare existentă în piața contractului financiar derivat respectiv la sfârșitul zilei, în conformitate cu prevederile art. 10;

b) diferenței dintre prețul mediu prevăzut la lit. a) și prețul celei mai bune oferte de vânzare sau celei mai bune cereri de cumpărare, în funcție de direcția poziției deschise compensate pentru a estima pierderea sau costul considerat a fi suportat de către contrapartea relevantă ca urmare a rezilierii anticipate, cu luarea în considerare a obținerii sau restabilirii oricărei tranzacții de acoperire a riscului de poziție (hedging) aferent contractului financiar derivat;

c) ajustărilor la evaluarea prevăzută la lit. b), cu scopul de a reflecta dimensiunea expunerii și a riscului de credit al contrapartidei.

(3) În privința datoriilor intragrup, auditorul financiar poate stabili valoarea în conformitate cu prevederile alin. (2) lit. a), fără a ține seama de prevederile alin. 2 lit. b) și c), în cazul în care strategia de rezoluție ar implica tranzacții pentru reacoperirea riscului de poziție din contractele financiare derivate reziliate anticipat cu alte tranzacții intra-grup.

(4) Pentru determinarea valorii de reziliere anticipată în conformitate cu alin. (2), auditorul financiar poate să se bazeze pe următoarele surse de date:

a) evaluările generate de sistemele proprii ale auditorului financiar, pentru produse standardizate;

b) datele disponibile la nivelul asigurătorului supus rezoluției, cum ar fi modele și evaluări interne, inclusiv verificări independente de preț efectuate în conformitate cu prevederile referitoare la evaluarea instrumentelor financiare derivate din Legea nr. 237/2015 ;

c) datele furnizate de contrapartea relevantă prin alte mijloace decât dovezi de tranzacții comunicate în conformitate cu prevederile art. 4 alin. (3), inclusiv date privind evaluările utilizate în litigiile actuale sau anterioare cu privire la tranzacții similare sau conexe;

d) datele furnizate de terțe părți, cum ar fi datele de piață și cotațiile formatorilor de piață sau valori obținute de la contrapărțile centrale, în cazul în care un contract financiar derivat este compensat de acestea;

e) orice alte date relevante.

(5) În sensul alin. (2) lit. b), A.S.F., în calitate de autoritate de rezoluție, poate solicita asigurătorului supus rezoluției să efectueze o verificare independentă a prețului prin actualizarea informațiilor la data de referință stabilită în conformitate cu art. 10, utilizând informațiile disponibile la sfârșitul zilei în care se realizează rezilierea anticipată.

Contracte derivate dintr-un set de compensare

Art. 8 - Pentru tranzacțiile care fac obiectul unui acord de compensare, auditorul financiar, pe baza informațiilor recepționate de ASF de la contrapărțile relevante și transmise acestuia, stabilește, pentru toate contractele dintr-un set de compensare, o valoare unică pe care asigurătorul supus rezoluției are dreptul legal de a o primi sau obligația legală de a o plăti, ca urmare a rezilierii anticipate a contractelor financiare derivate din setul de compensare.

Art. 9 - (1) Auditorul financiar trebuie să stabilească valoarea obligațiilor care decurg din contracte derivate dintr-un set de compensare dintre un asigurător supus rezoluției și o contraparte centrală, pe baza principiului de evaluare prevăzut la art. 6.

(2) Valoarea de reziliere anticipată este determinată de către contraparta centrală, în conformitate cu propriile proceduri aplicate în cazurile de neplată a obligațiilor contractuale (default), și este comunicată A.S.F., în calitate de autoritate de rezoluție, concomitent cu documentele prevăzute la alin. (5).

(3) A.S.F., în calitate de autoritate de rezoluție, notifică respectiva contraparte centrală și autoritatea competentă a acesteia cu privire la decizia sa de a rezilia anticipat contractele financiare derivate. Decizia de a reziliere anticipată este aplicată imediat sau la o dată și oră ulterioară datei care este specificată în notificare.

(4) A.S.F., în calitate de autoritate de rezoluție, solicită contrapărții centrale să comunice valoarea de reziliere anticipată pentru toate contractele financiare derivate din setul de compensare relevant, în conformitate cu etapele stabilite în cadrul procedurii aplicate de respectiva contraparte centrală în cazurile de neplată a obligațiilor contractuale (default).

(5) Contraparta centrală pune la dispoziția A.S.F., în calitate de autoritate de rezoluție, documentele aferente procedurii aplicate de respectiva contraparte centrală în cazurile de neplată a obligațiilor contractuale (default), raportează măsurile de gestionare a cazurilor de neplată întreprinse pentru rezilierea contractelor financiare derivate sau re-acoperirea (hedging-ul) completă a riscului de poziție al asigurătorului supus rezoluției, care se află în situație de neplată a obligațiilor (default).

(6) A.S.F., în calitate de autoritate de rezoluție, în baza unui acord încheiat cu respectiva contraparte centrală și cu autoritatea competentă a acesteia, indică termenul limită până la care contraparta centrală trebuie să furnizeze evaluarea valorii de reziliere anticipată. În acest scop, A.S.F., contraparta centrală și autoritatea competentă a contrapărții centrale țin seama de:

a) procedura aplicată de respectiva contraparte centrală în cazurile de neplată a obligațiilor contractuale (default), astfel cum este ea stabilită prin normele de guvernanță ale contrapărții centrale în conformitate cu Regulamentul (UE) nr 648/2012;

b) calendarul măsurilor de rezoluție, stabilit de A.S.F., în calitate de autoritate de rezoluție.

(7) Contraparta centrală confirmă A.S.F., în calitate de autoritate de rezoluție, că poate să comunice valoarea de reziliere în termenul convenit.

(8) Prin excepție de la prevederile alin. (1), A.S.F., în calitate de autoritate de rezoluție, ținând cont de circumstanțele situației specifice și în situații excepționale, poate decide să aplice prevederile art. 7 alin. (2), după consultarea autorității competente a contrapărții centrale, în una din următoarele situații:

a) contraparta centrală nu comunică evaluarea valorii de reziliere anticipată în termenul indicat de A.S.F., în calitate de autoritate de rezoluție, în conformitate cu alin. (6);

b) A.S.F., în calitate de autoritate de rezoluție, are dovezi conform cărora contrapartea centrală nu a comunicat o evaluare a valorii de reziliere anticipată, în conformitate cu procedurile prestabilite de respectiva contraparte centrală.

(9) Toate informațiile și documentele primite de A.S.F. în baza prevederilor prezentului articol sunt puse la dispoziția auditorului financiar pentru îndeplinirea obligațiilor acestuia.

SECȚIUNEA a 3-a
Momentele evaluării

Art. 10 - Auditorul financiar trebuie să determine valoarea obligațiilor rezultate din contractele financiare derivate la următoarele momente:

a) în ziua și ora încheierii tranzacțiilor de înlocuire, în cazul în care auditorul financiar determină valoarea de reziliere anticipată la prețurile tranzacțiilor de înlocuire în conformitate cu prevederile art. 7 alin. (1);

b) în ziua și ora când valoarea de reziliere anticipată a fost determinată de contrapartea centrală, în cazul în care auditorul financiar determină valoarea de reziliere anticipată, în conformitate cu procedurile prestabilite de contrapartea centrală în conformitate cu prevederile art. 9 alin. (2);

c) la data rezilierii anticipate sau, în cazul în care este nu posibilă din punct de vedere comercial această dată, în ziua și ora la care este disponibil un preț de piață pentru activul suport al contractului financiar derivat, în toate celelalte cazuri.

CAPITOLUL IV
Dispoziții finale

Art.11 - Prezenta normă se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare la data publicării.

Președintele Autorității de Supraveghere Financiară,
Mișu Negrițoiu

București, 28.01.2016
Nr. 11